

A photograph of two women with long, wavy hair embracing each other in a grassy field. The woman in the foreground has long, light-colored hair and is wearing a dark brown jacket. The woman behind her has long, reddish hair and is wearing a red top. They are sitting on the grass, and the background is a soft-focus landscape with trees and a bright sky, suggesting a sunny day.

**EUROPARÅDETS
KONVENTION
OM FOREBYGGELSE
OG BEKÆMPELSE
AF VOLD MOD KVINDER
OG VOLD I HJEMMET**

Istanbul
konventionen

I SIKKERHED FOR FRYGT
I SIKKERHED FOR
VOLD

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

HVAD ER KONVENTIONENS FORMÅL?

■ Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet er den mest vidtgående internationale traktat om denne alvorlige overtrædelse af menneskerettighederne. Konventionen har til formål at få indført nultolerance over for denne form for vold, og den udgør et vigtigt skridt i bestræbelserne på at gøre Europa og resten af verden mere sikker.

■ Forebyggelse af vold, beskyttelse af ofre og retsforfølgning af dem, der begår volden, er grundpillerne i konventionen, som også tilstræber holdningsændringer hos den enkelte ved at appellere til alle samfundsborgere, i særdeleshed mænd og drenge, om at ændre holdning. Grundlæggende er konventionen endnu en opfordring til større lighed mellem kønnene, fordi vold mod kvinder er dybt rodfastet i uligheden mellem kvinder og mænd i samfundet og holdes i live af en kultur præget af tolerance og fornægtelse.

KONVENTIONENS NYSKABENDE INDHOLD

■ Konventionen anser vold mod kvinder for at udgøre en overtrædelse af menneskerettighederne og en form for diskrimination. Det betyder, at staterne ifalder ansvar, hvis deres forholdsregler imod en sådan vold ikke er tilstrækkelige.

■ Konventionen er den første internationale traktat der definerer 'køn'. Således anerkendes det nu, at kvinder og mænd ikke blot er forskellige ud fra en biologisk betragtning, men at der også eksisterer en socialt konstrueret kønskategori, som tildeler kvinder og mænd særlige roller og adfærdsmønstre. Forskning har vist, at visse roller og adfærdsmønstre kan være med til at gøre vold mod kvinder acceptabelt.

■ Som noget nyt gør konventionen en række handlinger strafbare. Det gælder f.eks. skamfering af de kvindelige kønsdele, tvangsægteskab, forfølgelse, tvangsaborter og tvangssterilisering. Det betyder, at staterne nu tvinges til at indføre disse alvorlige lovovertrædelser i deres retlige systemer.

■ Konventionen opfordrer til inddragelse af alle relevante statslige instanser og tjenester for at sikre, at vold mod kvinder og vold i hjemmet bekæmpes ved en koordineret indsats. Statslige instanser og NGOer bør altså ikke arbejde alene, men bør udarbejde procedurer for deres samarbejde.

HVAD SKAL STATERNE GØRE I HENHOLD TIL KONVENTIONEN?

FOREBYGGELSE

- ▶ Der skal ske en ændring af de holdninger, kønsroller og stereotyper som gør vold mod kvinder acceptabelt;
- ▶ Der skal ske videreuddannelse af de fagfolk som arbejder med voldsramte;
- ▶ Bevidstheden skal øges om de forskellige former for vold og deres traumatiserende effekt;
- ▶ Ligestillingsproblematikken skal indgå i læseplanerne og undervisningsmaterialet på alle klassetrin;
- ▶ Der skal samarbejdes med NGOer, medier og den private sektor for at nå ud til hele offentligheden.

BESKYTTELSE

- ▶ Det skal sikres, at enhver form for indsats tager udgangspunkt i voldsopofrenes behov og sikkerhed;
- ▶ Der skal etableres særlige støttetilbud i form af lægelig bistand, psykologhjælp og juridisk rådgivning til voldsramte og deres børn;
- ▶ Der skal etableres et tilstrækkeligt antal krisecentre, og der skal indføres gratis døgnbemandet telefonrådgivning.

RETSFORFØLGNING

- ▶ Det skal sikres, at vold mod kvinder gøres strafbart og medfører passende straf;
- ▶ Det skal sikres, at ingen form for voldshandling kan undskyldes med henvisning til kultur, sædvaner, religion eller såkaldt 'ære';
- ▶ Det skal sikres, at voldsramte omfattes af særlige beskyttelsesforanstaltninger under politiets efterforskning og den efterfølgende retssag;
- ▶ Det skal sikres, at lovhåndhævende organer reagerer øjeblikkeligt ved henvendelse om hjælp og håndterer farlige situationer på passende vis.

INTEGRERING AF POLITIKKER

- ▶ Det skal sikres, at alle ovenstående foranstaltninger indgår i et omfattende og koordineret sæt af politikker, som danner et holistisk udgangspunkt for indsatsen mod vold mod kvinder og vold i hjemmet.

HVEM ER DÆKKET AF KONVENTIONEN?

■ Konventionen dækker alle kvinder og piger uanset baggrund og uden hensyntagen til alder, race, religion, social oprindelse, indvandrerstatus eller seksuel orientering. Konventionen anerkender, at visse grupper kvinder og piger har en særlig risiko for at blive voldsramte, og staterne skal sikre, at der tages hensyn til disse gruppers særlige behov. Staterne opfordres tillige til at lade konventionen finde anvendelse på andre grupper af ofre for vold i hjemmet, som f.eks. mænd, børn og ældre.

HVILKE HANDLINGER GØRES STRAFBARE?

■ Konventionen pålægger staterne at gøre følgende typer adfærd strafbare eller at sørge for, at de på anden måde medfører retlige sanktioner:

- ▶ vold i hjemmet (fysisk, seksuel, psykisk eller økonomisk vold);
- ▶ forfølgelse;
- ▶ seksuel vold, herunder voldtægt;
- ▶ seksuel chikane;
- ▶ tvangsægteskab;
- ▶ skamfering af de kvindelige kønsdele;
- ▶ tvangsabort og tvangssterilisering.

■ Heri ligger et klart budskab om, at vold mod kvinder og vold i hjemmet ikke er et privat anliggende. Tværtimod: Til understregning af den særligt traumatiserende indvirkning på familien som følger af overgreb mod dens medlemmer, nævnes muligheden for at idømme en voldsudøver en hårdere straf i de tilfælde, hvor voldsofferet er dennes ægtefælle eller partner eller et andet familiemedlem.

HVORDAN OVERVÅGES HÅNDHÆVELSEN AF KONVENTIONEN?

— Konventionen foreskriver oprettelsen af en overvågningsmekanisme, der har til formål at vurdere hvorledes dens bestemmelser implementeres i praksis. Overvågningsmekanismen bygger på to søjler: Et panel af uafhængige eksperter (GREVIO – ekspertgruppen for indsatsen mod vold mod kvinder og vold i hjemmet) og et politisk organ (Parternes Komite, bestående af officielle repræsentanter for de stater, der har tiltrådt konventionen). Deres iagttagelser og henstillinger vil bidrage til staternes overholdelse af konventionen og sikre dens gennemslagskraft på langt sigt.

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int

DAN

www.coe.int

Europarådet er den førende menneskerettighedsorganisation på det europæiske kontinent. Rådet har 47 medlemsstater, hvoraf 28 er medlemmer af Den Europæiske Union. Alle Europarådets medlemsstater har tiltrådt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som har til formål at beskytte menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincipperne. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol overvåger medlemsstaternes implementering af konventionen.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE